

Kurjus pole midagi muud kui headuse puudumine

Carlos Ruiz Zafon „Marina“ Varrak, 2014.

Öeldakse, et igal kirjanikul on oma kindel stiil, ja nii see ka on, aga pole ühtegi paremat näidet, kui kirjanik Carlos Ruiz Zafon. Kõikides ta raamatutes on rohkem sarnasusi kui erinevusi, osati tundub, et iga järgnev raamat on teise järg või eellugu ning kõik on omavahel mingil müstilisel viisil seotud. Võib ju tunduda, et selline ühe ja sama teksti aina uuesti ja uuesti lugemine võib minna igavaks, aga Zafon on tõesti leidnud oma nišši ja ma ei kujutakski teda ette millestki muust kirjutamas, kui Barcelona müstilistest nurkadest ja üksikutest hingedest, kes kõik püüdlevald valguse maailma, mis jääb neile aga alati just napilt käeulatusest välja.

„Marina“ pole mingi erand Zafoni teoste hulgas. Kogu tegevus toimub Barcelonas, ja mitte selles uhkes linnaosas, mida me oleme harjunud nägema oma sugulaste turismipiltidel või millest me reisiratustest loeme, vaid hoopiski lagunenu ja kurbades majades, mis on meie silmade eest parkide ja klaasmajade taha peidetud. Zafoni Barcelona on mõistatuslik, kõigil on oma saladused, isegi majad on pahatahtlikud ja soovivad sind oma embusesse neelata, kui nendesse sisened. Peategelane Oscar elab elu, mida just ei saa nimetada elamiseks, ta lihtsalt eksisteerib vaikselt, kuni ühel päeval kohtub Marinat. Tahaks nüüd öelda, et nad armuvad ja tulevikus saavad lapsi ning see lagunenu maja, kus Marina elab, tehakse korda ja nad on õnnelikud ja nende lapsed on õnnelikud ja ka lugeja on õnnelik. Aga keda ma petan, selliseid raamatuid on ju tuhandeid aga Zafoni „Marina“ kohe kindlasti nende hulka ei kuulu. Zafoni raamatutes on küll armastust, aga see pole kunagi põhiteema, just minevik on nendes juhtival kohal. Minevik, mis on unustatud, ja mida keegi poleks kunagi tohtinud ülesse kaevata. Oscar ja Marina aga seda pooljuhuslikult teevadki ning kunagi nii hästi maetud saladuste ja valede võrk hakkab varsti lahti hargnema .

Oscari ja Marina tegevusliin pole ainus, mis on mahutatud raamatu 200 lehekülje sisse. Seal jookseb veel kauges minevikus toimuv tegevustik. Lõppkokkuvõttes on lugu nii põimunud, et lugeja hakkab vaikselt kahtlema, kas tõesti see kaugel minevik on ikka nii kaugel. Need inimesed, kes ammu tundusid surnud olevat tõusevad tuhandeid aastat tagasi hauda kaasa ka kõik elavad. Loogika tuleb selle raamatu puhul nurka jätta ja usalda ennast üdini autori kindlate käte vahele, kes vankumatult juhivad lehekülge lehekülje haaval lugeja läbi hirmutavate ja samas köitvate sünduste lõpu poole.

Raamatu alguses jahmatavad tegelaste vähesus ja see, et neist ei maalita tervet pilti, antakse ainult üksikud pusle tükid. Umbes raamatu keskel tekib tunne, et autor on olnud liiga haaratud müstilisest süžest ja unustanud kangelaused täiesti ära, jättis nad kuskile lagunenu majja kahekesi malet mängima, ja liikunud ise omasoodu oma mõtetega edasi. Varsti aga saab selgeks, et tegelasi on rohkemast rohkem. Nad kõik astuvad vaikselt ükshaaval teatrikardinate vahelt nähtavale, mitte ükski ei tervita ja ei tutvusta ennast, nad kõik ilmuvad ja kaovad silmapilgutuse vältel. Hetkeks saavad nad peategelase tähtsuse, et siis uuesti kõigil jahmataval kombel vajuda mulla alla ja lasta järgmistel oma tähesära haarata. Raamatu lõpuks on kõik tegelased imekombel selged ja läbipaistavad. Pole vaja keerukaid iseloomu ja välimust kirjeldavad monolooge, piisab ainult paarist suurepärasest ja sisutihedast lausest nende tegevusmotiivide kohta ja lugeja tunneb ning armastab algul pahatahtlike tegelasi nagu oma vanemaid.

Raamat suudab kobamisi ja tähelepanematult end lugeja unenägudesse keerutada ja muuta paariks hetkeks kogu maailma saladuslikuks paigaks, kus me kõik tegelikult ihkame elada. Olgu see raamat

siis mõnele hetkeline põgenemine igapäevasest muserdavast rutiinist või siis hoopis lihtsalt hea näide väga kõrgetasemelisest ilukirjanduslikust stiilist, igal juhul on see raamat väärt lugemist. Sest vahest on meie kõigi ellu vaja hetkelist päiksevalgust, mida pakub Marina tegelaskuju, kui ka tilgake poisiliku hulljulgust ja samas kohmakat esimest armastust ja kurbust, mis peegeldub Oscari silmades.

Ulakass 2015